

Borba kolumbijskih seljaka protiv rudarsko-industrijskog kompleksa

U proteklih par meseci svima je postalo jasno da ako dozvolimo da politička mafija ostvari svoje planove, ostaćemo bez zemlje, vode i vazduha. Već su slaveći kao uspehe doveli prljavu industriju da zagađuje naše gradove i koristi narod kao jeftinu radnu snagu, zarobili čiste izvore vode u cevi mini hidroelektrana. Sada su na red došli rudnici i lokalnom stanovništvu se pridružila čitava zemlja, kada smo ustali protiv Rio Tinta i organizovali proteste i blokade širom Srbije. Nekada deluje kao da se ovakve stvari dešavaju samo kod nas, ali istina je da je ovo standardna kapitalistička otimačina i da se već desila hiljadu puta na hiljadu različitih tačaka na planeti.

Pre gotovo pet godina, mali poljoprivrednici u Kolumbiji izvojevali su pobedu u borbi za zaštitu svoje zemlje i teritorija, tako što su masovno glasali protiv planova međunarodne rudarske kompanije AngloGold Ashanti da eksploatiše zlato u planinskom okrugu Anda u Kahamarki. Međutim, stanovnici Kahamarke su danas ponovo ugroženi.

2021. godinu obeležili su masovni protesti, a kolumbijska radnička klasa je zajedno sa ruralnim zajednicama organizovala generalni štrajk, na šta je vlast odgovorila nasiljem.

U korenu protesta je rastuća nejednakost

Protesti traju od 2019, a glavni razlog je nezadovoljstvo kako urbanih tako i ruralnih zajednica zbog rastuće nejednakosti koja je u vezi sa interesima rudarske industrije i poljoprivrednih korporacija. Ekonomski interesi koji donose samo profit korporacijama i političkim i ekonomskim elitama u Kolumbiji, povezani su s teškom finansijskom situacijom u

kojoj se zemlja nalazi. To se vidi u osiromašenju naroda, koji se danas bori za osnovna prava na rad, zdravstvo i obrazovanje. Slično se dešava i u našoj zemlji – država i strane kompanije, kao što su Rio Tinto i Zidín planiraju da ostvare svoje ekonomske interese uprkos ogromnoj ekološkoj šteti koju će to izazvati, ne obazirući se na protivljenje lokalnih zajednica i društva u celini.

Profiterska industrija podstiče otimačinu i nasilje

Eksploatacija kolumbijske zemlje i zajednica zarad vađenja dragocениh minerala, pre svega zlata, činila je osnovu ekonomije evropskih kolonizatora. Rudna bogatstva Kolumbije transportovana su u Evropu, dok su starosedeoци terani sa zemlje, proganjani i ubijani. Sada se ova eksploatacija nastavlja, samo na druge načine. Saradnja između državnih zvaničnika, korporativnih aktera i privatnih naoružanih grupa je omogućila multinacionalnim korporacijama da se lakše dokopaju minerala, metala i izvora energije u Kolumbiji.

Uprkos tome što je 2016. potpisan mirovni sporazum između države i gerilskih snaga FARC nastavljaju se maskari, mučenja i “nestajanje” ljudi. Pandemija korona virusa dodatno je pogoršala ovu situaciju zato što vlade poput kolumbijske sve više polažu nade u ekstraktivne industrije kao pokretač ekonomskog oporavka uprkos veoma negativnim posledicama za lokalne zajednice, kojima su zbog pandemije već ugroženi zdravlje i egzistencija.

Pravo blago Kolumbije nije zlatno nego zajednice i ekosistemi

2017. godine je južnoafrička multinacionalna korporacija AngloGold Ashanti objavila otkriće ogromnog nalazišta zlata u Kahamarci, u to vreme najvećeg u Kolumbiji, koje su nameravali da eksploatišu. Nalazište koje su nazvali “La Colosa” (Kolos) bi, ukoliko bude realizovano, imalo velike negativne posledice po životnu sredinu, posebno na područja močvarnog ekosistema na velikim visinama u Andima. Ovi ekosistemi, poznati kao

paramos, su vitalni izvor vode, štite bezbroj biljnih i životinjskih vrsta i funkcionišu kao skladište ugljenika u tlu zbog čega su značajni u zaštiti od klimatskih promena. Kahamarca je poznata po poljoprivredi – plodno vulkansko tle podržava širok spektar biljnih kultura, a oblast je poznata po proizvodnji arakače, poznatog andskog paškanata. To je zapravo, kažu farmeri, “pravo zlato” Kahamarke.

Više od polovine od 20.000 stanovnika Kahamarke živi od zemlje, a projekat eksploatacije zlata rizikuje da uništi zajednice ovih ljudi, čiji su životi suštinski uvezani sa njihovom zemljom i cirkularnim poljoprivrednim ekosistemom koji održava njih i druge Kolumbijce. Jadar i Rađevina takođe spadaju u najplodnije predele Srbije i umesto da se podrže poljoprivrednici u tim oblastima, država je odlučila da im oduzme zemlju i tu napravi rudnik koji će ove krajeve naše zemlje pretvoriti u toksičnu pustinju.

Narodni otpor daje rezultate

Organizacije kolumbijskih seljaka, organizacije mladih i ekološke grupe neumorno se bore protiv rudarskih projekata u Kolumbiji dugi niz godina. U martu 2017. godine, uprkos pokušajima Anglo-Gold Ashantija da zaustavi glasanje, 98% stanovništva glasalo je za zaštitu izvora vode i odbacilo izgradnju rudnika, tako da je ova korporacija bila prinuđena da obustavi svoj poduhvat u Kahamarci.

Ovo je bio prvi put da su stanovnici sami sazvali javnu raspravu. Kultura otpora i solidarnosti koja postoji u ovoj regiji je pre nekoliko vekova sprečila španske kolonizatore da na toj teritoriji naprave svoj glavni grad. Oni su o Kahamarci govorili kao o neosvojivoj teritoriji: ovde niko ne može da uđe. Ako uzmemo u obzir privrženost ovih ljudi svojoj zemlji i ljubav koju gaje prema svom zanatu, onda nije iznenađujuće da kada se pojavi rudarski projekat koji to direktno ugrožava, ljudi na to odgovaraju i reaguju.

Kao što zemlje Latinske Amerike imaju dugu istoriju borbe

protiv kolonizatora, tako su se i zemlje na Balkanu godinama borile protiv različitih okupatora, od Osmanskog carstva do svetskih ratova u kojima su se narodi na našim prostorima borili za slobodu. Zato se može napraviti paralela između slobodarskog duha i borbenosti naroda Kolumbije i naših sugrađana koji su odlučni da spreče novu okupaciju u vidu bezobzirne multinacionalne kompanije koju interesuje samo profit, a za sobom će ostaviti pustoš i razoriti živote čitavih gradova i zajednica.

Rudarska industrija ponovo preti

Uprkos tome što se ogroman broj ljudi protivi širenju rudarske industrije u Kolumbiji i uprkos pravno obavezujućem sporazumu da se na ovoj teritoriji ne prave rudnici, nedavno je došlo do zabrinjavajućeg razvoja događaja. U septembru 2020. podnete su nove prijave za rudarske koncesije na teritoriji Kahamarke, i to od strane kompanije koje nisu poznate javnosti. Međutim istraživači su pronašli naznake mogućih veza između jedne od ovih kompanija i korporacije AngloGold Ashanti.

Sve ovo podseća na situaciju sa Zakonom o eksproprijaciji, gde je država pokušala da u interesu Rio Tinta donese zakon koji će omogućiti otimanje zemlje i krova nad glavom ljudima koji se nađu na putu profita međunarodnog rudarsko-industrijskog kompleksa. Meštani se opravdano boje da će se, ukoliko i uspeju da se izbore protiv Rio Tinta, pojaviti neka nova kompanija i pod drugim imenom sprovesti u delo planove Rio Tinta.

Vesti donose nove pretnje nasiljem i napadima na zaštitnike životne sredine koji brane svoju zemlju. Od 2013. godine ubijeno je pet lokalnih aktivista koji se bore protiv rudnika, a za njihova ubistva niko nije odgovarao.

Čak je i pomenuti mehanizam javne rasprave pod znakom pitanja, jer su kolumbijski sudovi, pod pritiskom vlade i krupnog kapitala, preduzeli korake da spreče druge zajednice da se ugledaju na Kahamarku i slede njihove stope – tako što

sprečavaju da rudarske aktivnosti budu u obavezi da budu predmet javne rasprave.

Zakoni Kolumbije ne važe za korporacije i krupni kapital

U toku je velika kampanja da kolumbijska država prestane da kriminalizuje i progona kolumbijski narod. Narod zahteva da bude zaštićen od kapitalističkih interesa koji nameravaju da unište njihovu zemlju, vodu i šume. Jedan od glavnih pokretača nasilja i progona su strana preduzeća koja nabavljaju materijale ili proizvode iz Kolumbije i kojima odgovara da nastave profitirati od potajnog kršenja ljudskih prava koje se dešava daleko od očiju javnosti.

Brojne zemlje, poput Velike Britanije, potpisale su principe UN-a o poslovanju i ljudskim pravima iz 2011. koji za cilj imaju da spreče korporacije da krše ljudska prava svojim poslovanjem ili u lancima snabdevanja. Pored toga što ovaj potez Ujedinjenih nacija pokazuje koliko se često dešava da privatno finansirani odredi smrti "pacifikuju" lokalno stanovništvo ili radnike koji pokušavaju da se organizuju, ovaj akt ostaje prazno slovo na papiru jer ne postoji način da se nalogodavci koji sede u multinacionalnim korporacijama pozovu na odgovornost.

Ako se nastavi rudarski projekt La Colosa, to će biti katastrofa za narod Kolumbije, kao i kraj života zajednice Kahamarke čiji će stanovnici ostati bez zemlje koju neguju već generacijama i biti primorani da svoje živote provode u rudnicima, žrtvovani na oltaru kapitalističkog profita, za dobrobit kompanije i trgovaca zlatom.

Ljudi iz ovih krajeva nastavljaju da brane svoje planine sa radošću i ljubavlju, ali pre svega sa puno entuzijazma. Oni ne žele da budu mučenici, nego žele da nastave da budu srećni tu gde žive.

Izvor: [Euronews](#)